

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

Cap. I. De erroribus, & mendaciis circa Sacramentum Confirmationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

DE SACRAMEN TO CONFIRMA TIONIS.

LIBER VNICVS.

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS sex Controuersia sunt. PRIMA, an sit verum, & proprium Sacramentum. SECUNDA, de materia. TERTIA, de forma. QUARTA, de effectu. QUINTA, de ministro. SEXTA, de caeremoniis. Ac, vt à PRIMA incipiamus, tres erunt primæ Controuersia partes; In PRIMA referemus errores de Confirmationis Sacramento. In SECUNDA confirmabimus veritatem. In TERTIA soluemus obiectiones.

CAPVT PRIMVM.

De erroribus, & mendacijs circa Sacramentum Confirmationis.

HÆRETICI HVIVS TEMPORIS FERÈ OMNES Confirmationem de numero Sacramentorum auferunt. Etsi enim anno M. D. XLVIII. in conuentu Lipsiensi, Theologi Lipsienses, & Wittenbergenses receperunt septem Sacramenta, & nominatim Confirmationem, vt Sacramentum propriè dictum, & gratiam conferens, tamen non perstiterunt in ea Confessione. Siquidem omnes ferè eorum Doctores, & qui ante illud tempus, & qui

qui postea scripserunt, Sacramentum Confirmationis reiciunt.

Quia tamen negare non possunt, fuisse in veteri Ecclesia ritum aliquem, qui diceretur Confirmatio; finxerunt ipsi, ritum illum non fuisse quidem Sacramentum a Christo institutum, sed fuisse caeremoniam quandam vtiliter ab Ecclesia introductam: quam in sex capita distinguit Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 320. Is enim accuratissimè omnium describit ordinem Lutheranae Confirmationis. **PRIMO** dicit, paruulos in infantia baptizatos cum perueniunt ad annos discretionis, debere institui in doctrina Catechismi, & vbi saltem principia didicerint, offerri debere Episcopo, qui coram Ecclesia admoneat puerum de suo Baptismo, quid acceperit, quid promiserit, &c. **SECUNDO**, debere ipsos paruulos publice recitare confessionem fidei, & doctrinae, quam didicerunt. **TERCIO**, debere interrogari de praecipuis doctrinae Christianae capitibus, atque ad ea respondere. **QUARTO**, debere moneri, vt hac professione fidei ostendant, se dissentire ab omnibus ethnicis, haereticis, fanaticis, & prophanis opinionibus. **QUINTO**, debere graui exhortatione admoneri, vt in pacto Baptismi, & fidei professione perseuerent, & proficiendo confirmentur. **SEXTO**, fieri debere publicam precationem pro illis pueris, vt Deus Spiritu suo sancto illos gubernare, & confirmare dignetur in hac fidei professione; & simul addi posse manus impositionem.

Hanc sententiam breuiter indicauit Lutherus in libro de Babyl. captiuit. cap. de Confirmatione. Nam, & negat esse verum Sacramentum; & addit posse recipi pro Ecclesiastica caeremonia, qualis est, consecratio aquae, & aliarum rerum: non meminit autem Lutherus Catechismi, aut Examinis in ritu Confirmationis. Zvinglius in libro de vera, & falsa religione, cap. de aliis Sacramentis, negat Confirmationem esse Sacramentum; & addit fuisse ritum in Ecclesia institutum, ad examen puerorum, qui in infantia fuerant baptizati. Quod idem postea docuit Philippus in locis, cap. de Confirmatione; Calvinus lib. 4. Instit. cap. 19. § 4. Ioannes Brentius in Confessione Wittenberg. cap. de Confirmatione, & alij.

Non sunt autem ipsi primi, qui hoc Sacramentum reiecerunt. Nam Ioannes Wiclefus in 4. lib. Trialogi, cap. 14. et si

k 3

non

non omninò videatur hoc Sacramentum respuere, tamen non vult posse probari ex Scripturis, & apertè reprehendit Catholicorum sententiam. Immodò dicit, quibusdam videri à Diabolo introductam Episcoporum Confirmationem cum omnibus suis ritibus: nec reprehendit, sed potius indicat sibi placere sententiam eiusmodi. In alio etiam libro, qui fortè iam non existat, vñctionem Chrismatis apertè reiecit, vt Thomas Waldensis testatur, tomo 2. de Sacramentis, cap. 113. Antè Wicelsum Waldenses hæretici idem hoc Sacramentum reiecerunt, teste Anea Syluio in historia Bohemica, cap. 35. & ante hos omnes Nouatiani, de quibus sic loquitur Theodoretus, lib. 4. hæret. fab. *Nouatiani pœnitentiam à suo conuentu arcent pœnitentis, & in, qui ab ipsis ungiuntur, sacrum Chrisma non prebent. Quocirca eos, qui ex hac hæresi corpori Ecclesiæ coniunguntur, benedicti patres ungi iusserunt.* Cur autem Nouatiani reiecerint hoc Sacramentum, causa non fuit aliqua ratio conuincens aut Scripturæ testimonium euident: sed quia ipse Nouatianus (vt scribit ex Cornelio Papa Eusebius, lib. 6. hist. cap. 33. in lecto decumbens baptizatus fuit sine consuetis Ecclesiæ cæremoniis; nec postea adimpleri curauit, quæ ommissa fuerant, nec signaculo Spiritus sancti confirmatus fuit. Ob quæ, cum malè audiret apud omnes, hoc remedium excogitauit, vt negaret, Chrismate inungi oportere homines post Baptismum. Donatistas etiam contumeliosos fuisse in S. Chrisma scribit Optatus lib. 2. contra Parmenianum; sed non constat an Donatistæ oderint hoc Sacramentum absolute, an tantum, vt à Catholicis dabatur. Probabile tamen est eos hoc Sacramentum contempnisse, vt etiam Arianos, & alios multos hæreticos, qui cum ad Ecclesiam veniebant, iuebantur sacro Chrismate inungi, vt infra dicemus.

Sed ad hæreticos huius temporis redeamus. Doctrinã suam illi tam crassis mendaciis, tantaque impudentia conuiciorum, & blasphemiarum onerant, vt planè perspicuum fiat, eos, qui hoc Sacramentum oppugnant, recipere mali spiritus plenitudinem; sicut è contrario, qui illud reuerenter suscipiunt, sancti Spiritus plenitudinem consequuntur.

Ioannes Calvinus in Antidoto Concilij, sess. 7. can. 2. *Olei, inquit, qui faciat mentionem, nemo est ex veteribus; immò nec ex media illa ætate, quæ iam multum vitii abundabat.*

Hæc

Hæc ille. **AT** QUI meminerunt olei plurimi veterum, immò etiam vetustissimorum. **TERTULLIANVS** lib. 1. contra Marcionem, loquens de Sacramentis Christi: *Ille, inquit, neque aquam Creatoris respuit, qua suos abluit, neque oleum, quo suos ungit.* Et **AVGVSTINVS** lib. 5. contra Donatistas, cap. 20. *Si ad hoc valet, quod dictum est in Euangelio, Deus peccatorem non audit, ut per peccatorem Sacramenta non celebrentur: quomodo exaudit homicidam deprecantem, vel super aquam Baptismi, vel super oleum, vel super Eucharistiam, vel super capita eorum, quibus manus imponitur? Denique adedè clarè, & sæpe meminerunt Chrismatis Tertullianus, Cyprianus, & Cyrillus, ut Kemnitius hoc nomine istos Patres reiciat, & per contemptum vocet Chrisma Cyrillum.*

Idem Calvinus ibidem, can. 3. Tridentinos Patres, afinos & porcos vocat, cum tamen modestissimus videri velit. Porro in Instir. lib. 4. cap. 19. §. 8. *Verbum, inquit, unctorum est, nullam promissionem in Baptismo percepisse, qua in agonibus instruantur.* Hæc ille. **AT** QUI hoc nullus Catholicorum docet. Nam quod citat Calvinus ex epist. S. Melchiadis: *In Baptismo regeneramur ad vitam, in Confirmatione armamur ad pugnam,* referendum est ad proprios effectus horum Sacramentorum. Baptismus enim propriè ad vitam regenerat, quamuis gratia illa regenerationis, valeat etiam ad peccata vitanda: Confirmatio autem propriè datur ad augmentum roboris, & ad pugnandum pro fide.

Rursus §. 10. aliud mendacium profert, cum ait: *Nonne se Donatistas produnt, qui vim Sacramenti à ministri dignitate aestimant?* quia nimirum dicimus, Sacramentum Confirmationis non posse conferri ordinariè, nisi ab Episcopo. **AT** Calvinus non ignorabat, Donatistas de alia dignitate loqui consuevisse, nimirum de dignitate probitatis, & innocentiae, non de dignitate ministerij Ecclesiastici. Alioqui etiam Calvinus Donatista esset, cum velit Baptismus non posse tribui à laico, neque à scemina, sed solùm à publico Ecclesiæ ministro. Igitur contra mentem, & conscientiam suam loquutus est, ac proinde mentitus.

Ibidem de S. MELCHIADE Papa, & Martyre, cuius verba proximè citauerat, ita loquitur: *Os sacrilegum, rûne pinguedinem fatore duntaxat anhelitus tui inquinatam, & verbo-*

rum murmure incantatam, aude Christi Sacramento opponere, & conferre cum aqua verbo Dei sanctificata? At parum hoc ipsum erat tue improbitati, nisi etiam praferres. Hæc sunt sanctæ Sedis responsa; hæc Apostolici tripodæ oracula. Poteratne Calvinus impudentius blasphemare in sanctissimum virum? poteratne manifestius confiteri, nihil sibi esse commune cum antiqua Ecclesia? Siquidem S. Melchiodi omnis Ecclesia, quæ tunc erat, communicavit; ac de eo sic loquitur AUGUSTINVS, in epist. 162. *Qualis, inquit, ipsius B. Melchiodi vltima, est prolata sententia, quam innocens, quam integra, quam prouida, atque pacifica?* Et infra: *Optimum, ô filium Christianæ pacis, ô patrem Christianæ plebæ.*

Denique 6. 11. profert aliud mendacium Calvinus: *Ecce, inquit, præterit aqua, & nullo numero habita, unum oleum in Baptismo magnificium.* Hæc ille. Confinxit autem hoc mendacium, occasione accepta ex verbis Magistri Sententiarum, perperam expositis. Nam Magister lib. 4. dist. 7. cap. 2. dicit, Sacramentum Confirmationis esse nobilius Sacramento Baptismi aliquo modo, ratione videlicet ministri, a quo datur, & ratione membri, in quo perficitur; nam Confirmatio non potest perfici, nisi in fronte nobilissimo omnium membrorum. Hæc ita accepit Calvinus, quasi Magister contulerit vntionem Confirmationis, quæ fit in fronte, cum vntione Baptismi, quæ fit in vertice; & proinde Sacramentum Baptismi non constituerit in aqua, sed in solo oleo. At nouit intelligere Calvinus verba Magistri; ille enim confert vntionem Confirmationis, non cum vntione Baptismi, sed cum ipso Baptismo, qui ex aqua, non ex oleo conficitur. Confert enim inter se Sacramenta, non est autem Sacramentum vntio in Baptismate, sed asperio aquæ. At, inquit Calvinus, asperio aquæ fit etiam in fronte. RESPONDEO, hoc interesse inter Baptismum & Confirmationem, quod Confirmatio non perficitur, nisi in fronte; asperio autem aquæ Baptismi, potest fieri in fronte, sed potest fieri etiam extra frontem; immò nunc ordinariè cum baptizantur infantes, solum vertici ipsorum infunditur aqua. Vt etiam Confirmatio à solo Episcopo datur; Baptismus ab Episcopo dari potest, sed dari etiam potest à Presbytero: & idcirco tam ratione ministri: quam ratione subie-

cti præ-

Et præstat Confirmatio Baptismo, vt rectè dicit Magister. Quare sine vlla causa mentitur Calvinus, Catholicos nullo numero habere aquam Baptismi.

Ibidem Calvinus dicit, se ne vnus quidem stercoreis facere oleum, siue in Baptismo, siue in Confirmatione. **A T Q V I** de vtroque oleo, omnes Sancti, & antiqui Patres honorificentissimè semper loquuti sunt, vt supra ostendimus in disputatione de cæremoniis Baptismi, & infra ostendemus, cum agemus de materia Confirmationis.

Iam verò Martinus Kemnitius multa similiter habet, & mendacia, & conuicia; sed vno tantum loco ero contentus. Igitur in 2. parte Examinis, pag. 298. tria simul mendacia conglutinat. **P R I M V M**, quòd vnctio Chrismatis ex schola Montani prodierit. **S E C V N D V M**, quòd Tertullianus, & Cyprianus in hac re Montanistæ fuerint. **T E R T I V M**, quòd Hieronymus hanc sententiã refutet in dialogo contra Luciferianos.

At nullus vnquam auctor prodidit hanc fuisse hæresim Montani. Scribunt de erroribus Montani, Tertullianus de præscript. Epiphanius hæret. 48. Eusebius lib 4 hist cap 14. Clemens Alexandrinus Strom. 4. Philastrius in Catalogo. Hieronymus in epist. ad Marcellam de erroribus Montani Augustinus hæret. 26. Theodoretus lib. 3. de fabulis hæret. Damascenus in libro de centum hæresib. in nullo autem horum, vllum est verbum de hac re. Sed colligit Kemnitius, vt est solers, hunc fuisse errorem Montani, licet nemo id scripserit, quia Tertullianus fuit Montanista: & ipse est, qui scribit, Spiritum sanctum dari baptizatis per Chrismatis vnctionem. At non omnia, quæ Tertullianus scribit, ad Montani errores pertinent, licet ille in vltima ætate Montanista fuerit. Alioqui Montanistarum hæreses erunt, Christum esse Filium Dei, Baptismum in aqua celebrandum, Eucharistiam in pane & vino; & alia id genus multa, quæ Tertullianus scribit.

Deinde quanta est impudentia, S. Cyprianum Martyrem celeberrimum Montanistam hæreticum facere? Quid, quòd ipse Kemnitius in hac ipsa re sibi non constat? nam pag. 317. dicit, hunc errorem confectum ab antiquissimis Patribus, Tertulliano, Cornelio, & Cypriano: At si isti confinxerunt; non ergo à Montano id acceperunt.

Denique, quod S. Hieronymus hunc errorem refellat in

k 5

Dialo,

Dialogo contra Luciferianos, crassissimum est mendacium. Nam in eo Dialogo solum explicat S. Hieronymus, quomodo dari dicatur Spiritus sanctus per manus impositionem, cum etiam ante in Baptismo datus sit: sed neque Montanum, ac Tertullianum, neque sanctos Episcopos Cornelium, & Cyprianum nominat; tantum abest, ut eos refellat, ut mentitur Kemnitius. Neque ex eo, quod Hieronymus dicit, in Baptismo dari Spiritum sanctum, sequitur refutari sententiam Tertulliani, & Cypriani, qui dicunt dari in Confirmatione: alioquin Hieronymus refutasset etiam Lucam, qui ait, Actor. 8. *Non dum enim in quenquam illorum venerat, sed baptizantur in nomine Domini Iesu. Tunc imponebant manus super illos, et accipiebant Spiritum sanctum.* At nullos refutat Hieronymus: non enim negant Lucas, & alij, in Baptismo dari Spiritum sanctum, nisi in illa plenitudine, qua datur in Confirmatione.

CAPVT SECVNDVM.

Probatnr ex Scriptura Sacramentum Confirmationis.

 VINQVE argumentis probandum est, Confirmationem esse Sacramentum verè, ac propriè dictum, ut Concilium Tridentinum docet, sess. 7. can. 1. de Confirmatione. **PRIMO**, ex Scripturis. **SECUNDO**, ex traditione, & testimoniis summorum Pontificum. **TERTIO**, ex testimoniis Conciliorum. **QUARTO**, ex testimoniis Patrum Græcorum. **QUINTO**, ex testimoniis Latinorum.

T. Quod ad **PRIMUM** attinet: Tria requiruntur ad essentiam Sacramenti Christiani propriè dicti. **PRIMO**, promissio gratiæ. **SECUNDO**, signum sensibile cum verbo, quod sit medium, seu organum, quo applicetur promissio. **TERTIO**, mandatum diuinum, quo id iubeatur ministrari. Hæc tria postulant sibi ostendi ex Scripturis in quæstione de Confirmatione, Calvinus lib. 4. Instit. cap. 19. §. 5. & Kemnitius in 2. part. Examinis, pag. 276. *In hac quæstione, inquit Kemnitius, que sine illa media, per que credendum sit Spiritum sanctum velle efficacem esse, ante omnia perimus ex verbo Dei nobis monstrari, expressum*